1 Rencana

Rantaian Nilai Global dan Pemacu Eksport Malaysia[1]

Oleh: Lim Ming Han dan Tng Boon Hwa

SOROTAN PENTING

- **Penglibatan Malaysia dalam Rantaian Nilai Global (Global Value Chains, GVC) agak ketara, dengan pengkhususan pada peringkat akhir proses pengeluaran (rantaian ke belakang).**
- **Penglibatan yang aktif dalam GVC ini mengurangkan impak pergerakan kadar pertukaran terhadap eksport Malaysia.**
- **Satu dasar yang lebih kukuh diperlukan bagi mendorong syarikat untuk mengurangkan pergantungan pada strategi pengeluaran berkos rendah bagi mengekalkan daya saing.**

Pengenalan

Malaysia mengekalkan tahap keterbukaan yang tinggi dalam perdagangan sejak sekian lama dan ini ditunjukkan oleh nisbah perdagangan negara terhadap KDNK pada kadar 128% pada tahun 2016 (purata dunia:88.5%). Tahap keterbukaan ini membantu mengukuhkan persepaduan antara ekonomi Malaysia dengan Rantaian Nilai Global (GVC) yang berkembang pesat sekitar tahun 1990-an. Pembentukan GVC dirangsang oleh matlamat untuk mencapai kecekapan dan menjadikan peringkat pengeluaran yang lebih pelbagai merentas negara.

Berikutan penglibatan Malaysia dalam GVC, ikatan antara eksportnya dengan kadar pertukaran[2] semakin longgar. Perdagangan melalui GVC telah menyebabkan kandungan input yang diimport dalam keluaran eksport menjadi agak besar. Bahagian input diimport yang lebih besar ini telah mengurangkan kesan pergerakan kadar pertukaran terhadap eksport negara. Sebagai contoh, susut nilai kadar pertukaran (ringgit) meningkatkan kos input yang diimport, lalu menyebabkan hasil eksport yang berasaskan kadar pertukaran menjadi semakin kecil.

Rencana ini menghuraikan tahap penglibatan Malaysia dalam GVC, dan bagaimana penglibatan ini mempengaruhi pemacu jumlah (volume) eksport Malaysia terhadap penentunya – iaitu permintaan luaran, harga eksport, dan kadar pertukaran, khususnya.

Gambar Rajah 1: Carta Konsep Penyertaan Malaysia dalam GVC

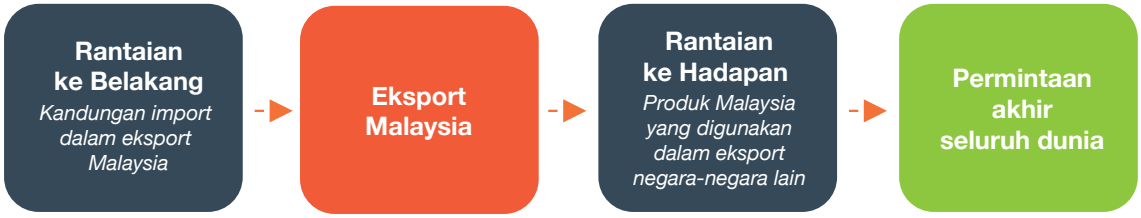

[1] Versi teknikal akan diterbitkan dalam siri Kertas Kerja Bank Negara Malaysia.
[2] Ahmed et al (2015) dan Ollivaud et al (2015).

Penglibatan Malaysia dalam GVC

Gambar Rajah 1 menunjukkan dua aspek utama penglibatan Malaysia dalam GVC. Pertama, rantaian ke belakang yang mengukur penggunaan input yang diimport bagi mengeluarkan barangan eksport, dan kedua, rantaian ke hadapan yang menunjukkan penggunaan produk keluaran Malaysia oleh negara-negara lain sebagai input pengeluaran barangan eksport mereka. Negara-negara yang mempunyai rantaian ke hadapan yang lebih tinggi cenderung membuat pengkhususan pada peringkat awal GVC, dan sebaliknya bagi negara yang mempunyai rantaian ke belakang yang lebih tinggi.

Bagi menjelaskan kedudukan Malaysia dalam GVC, Rajah 1 menunjukkan tahap rantaian ke belakang dan ke hadapan untuk beberapa buah negara terpilih. Tahap rantaian ke belakang Malaysia, yang diukur oleh kandungan import yang tinggi bagi produk eksportnya adalah sebanyak 43%. Kadar ini merupakan antara yang tertinggi di rantau ini (selain Singapura, Thailand, China Taipei, Filipina, Indonesia dan Korea). Secara perbandingan, rantaian ke hadapan Malaysia yang diukur berdasarkan penggunaan produknya dalam pengeluaran barangan eksport negara-negara lain secara relatif agak rendah iaitu pada kadar 18%. Secara keseluruhan, hal ini mencerminkan bahawa pengkhususan Malaysia adalah pada peringkat akhir GVC.

Rajah 1: Rantaian ke Belakang dan Rantaian ke Hadapan Negara-negara Terpilih (Purata 2001-2012)

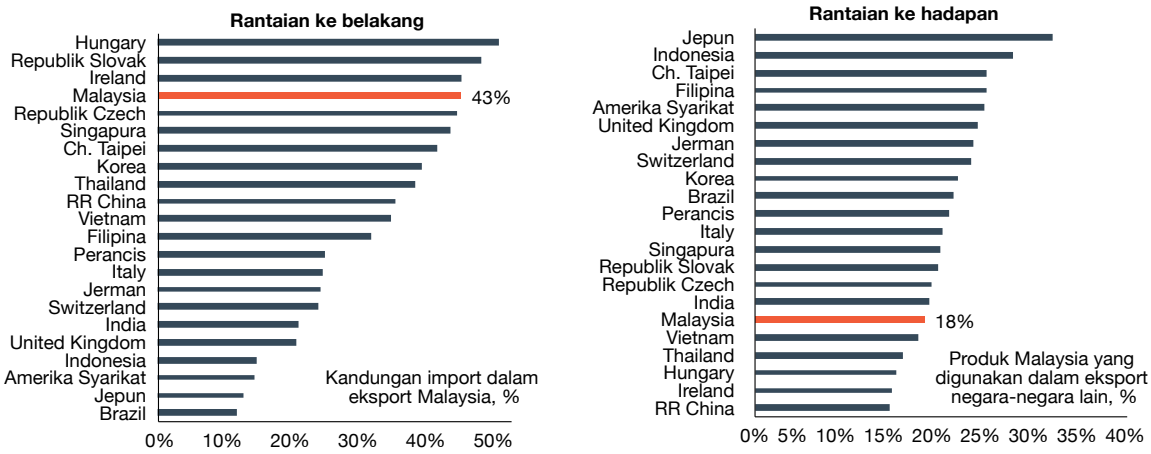

Sumber: Pangkalan data OECD-TiVA, pengiraan kakitangan

Implikasi peranan Malaysia dalam GVC terhadap Eksport

Bagi memberikan pemahaman lebih mendalam mengenai peranan GVC dalam mempengaruhi eksport, satu anggaran dibuat dengan menggunakan model agregat eksport Malaysia[3]. Sebanyak empat pemacu eksport digunakan dalam model ini, iaitu permintaan luaran, harga eksport secara relatif, kadar pertukaran dan kandungan input dalam eksport Malaysia bagi mencakupi rantaian ke belakang Malaysia dalam GVC[4]. Kepentingan setiap pemacu ditunjukkan dalam Rajah 2.

Pada amnya, dapatan daripada model tersebut menunjukkan bahawa permintaan luaran merupakan pemacu paling utama, dengan mencakupi purata 29% daripada jumlah (volume) pertumbuhan eksport (Jadual 1). Hal ini tidak menghairankan, malah menunjukkan bahawa pendorong utama eksport ialah keadaan permintaan global. Harga eksport secara relatif juga merupakan faktor utama dengan sumbangan purata sebanyak 26%. Kadar pertukaran ringgit memainkan peranan sokongan, dengan sumbangan purata 14% daripada jumlah pertumbuhan eksport.

[3] Model pembetulan ralat (error correction model, ECM) merupakan satu anggaran yang merangkumi data mengenai peranan permintaan dan setiap komponen harga dalam memacu jumlah pertumbuhan eksport dalam jangka pendek dan panjang. Model ini juga mencatat pergerakan kadar pertukaran yang berterusan dalam mekanisme transmisi itu. Model ini menggunakan data dari tahun 2000 hingga 2016.

[4] Permintaan luaran ialah KDNK berwajaran bagi 30 rakan eksport terbesar Malaysia. Harga eksport secara relatif merujuk nisbah harga eksport Malaysia kepada harga eksport global, manakala kadar pertukaran ringgit merujuk kadar pertukaran USD/MYR, yang juga meliputi interaksi dengan rantaian ke belakang. Rantaian ke hadapan tidak diambil kira kerana input Malaysia yang digunakan dalam eksport negara lain diambil terus daripada data eksport.

Jadual 1:

Sumbangan Penentu Jumlah Pertumbuhan Eksport (Purata 2005-2016)

Penentu	Sumbangan (%)
Permintaan Luaran	29
Harga Eksport Relatif	26
Kadar Pertukaran (USD/RM) *(termasuk interaksi dalam rantaian ke belakang)*	14
Lain-lain	31

Sumber: Bank Negara Malaysia

Rajah 2: Pemacu Pertumbuhan Jumlah Eksport

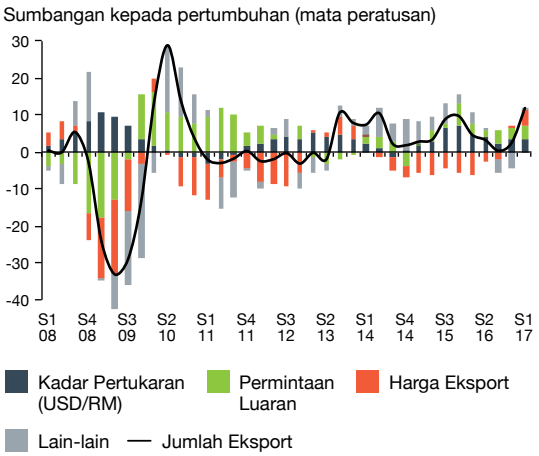

Sumber: Bank Negara Malaysia

Rajah 3 menunjukkan bagaimana rantaian ke belakang mengurangkan kesan kadar pertukaran terhadap eksport Malaysia. Kesan kadar pertukaran yang tergabung telah dipecahkan kepada kesan kadar pertukaran yang berdiri sendiri (bar biru) dan interaksinya dengan rantaian ke belakang dalam GVC (bar merah). Dapatan ini menunjukkan bahawa kesan kadar pertukaran ke atas eksport dikurangkan sehingga 45% apabila mengambil kira rantaian ke belakang yang nyata dalam ekonomi. Hal ini menunjukkan bahawa peningkatan kos input yang diimport akibat susut nilai kadar pertukaran (ringgit) mengurangkan kadar keuntungan yang lazimnya dikaitkan dengan perolehan eksport yang lebih tinggi, pada kadar purata 45%.

Jadual 2:

GVC dan Kesan Kadar Pertukaran

Penentu	Sumbangan (mata peratusan)
Kadar Pertukaran *(A)*	4.2
Interaksi antara kadar pertukaran dengan GVC *(B)*	1.9
Kesan Kadar Timbal Balas *(C = A - B)*	2.3
Kesan Timbal Balas *(%) (B / A)*	45%

Sumber: Bank Negara Malaysia
* Kadar Pertukaran Akhir (C) ialah perbezaan Kadar Pertukaran (A) dan interaksinya dengan GVC (B).

Rajah 3: Pemacu Pertumbuhan Jumlah Eksport

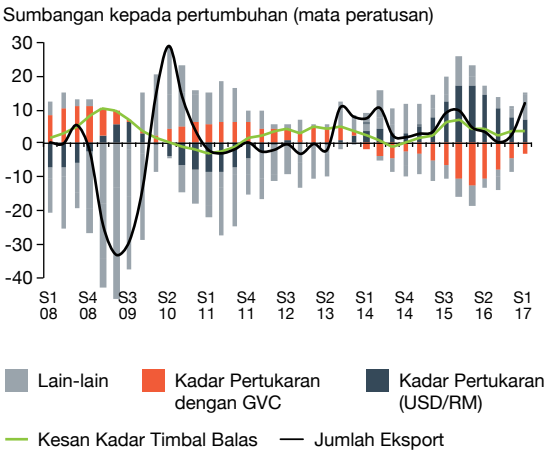

Sumber: Bank Negara Malaysia

Kesimpulan dan Implikasi Dasar yang Lebih Menyeluruh

Integrasi Malaysia yang sangat kukuh dalam GVC mempunyai implikasi ke atas pemacu eksportnya. Walaupun permintaan luaran kekal sebagai pemacu eksport paling penting, integrasi dalam GVC telah melonggarkan ikatan antara kadar pertukaran dengan eksport. Dalam beberapa tahun kebelakangan ini, sumbangan kadar pertukaran semakin besar sejajar dengan penyusutan kadar pertukaran ringgit. Pada masa akan datang, pertumbuhan eksport akan disokong terutamanya oleh permintaan luaran sejajar dengan keadaan ekonomi global yang terus bertambah baik dan kadar pertukaran ringgit yang stabil.

Secara umum, analisis ini juga menunjukkan bahawa Malaysia tidak lagi mampu bersaing semata-mata dengan bersandarkan pada faktor kos. Hal ini ditunjukkan oleh sumbangan negatif harga eksport secara relatif terhadap pertumbuhan eksport sejak Krisis Kewangan Global (Rajah 3). Oleh itu, dasar yang lebih kukuh perlu dirumuskan untuk membangunkan industri yang mengeluarkan produk khusus (niche product) tanpa perlu bergantung pada strategi pengeluaran berdasarkan kos yang rendah bagi mengekalkan daya saing.

Rujukan

Ollivaud, P., E. Rusticelli and C. Schwellnus (2015), "The Changing Role of the Exchange Rate for Macroeconomic Adjustment", OECD Economics Department Working Papers, No. 1190, OECD Publishing, Paris.

Swarnali Ahmed, Maximiliano Appendino and Michele Ruta, (2015), "Global Value Chains and the Exchange Rate Elasticity of Exports", IMF Working Paper.